

Gemeenteraad Papendrecht

Voorstel

Openbaar

Vergadering van 10 december 2020

Zaaknummer: 2020-0161153

Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19

Bevoegde portefeuillehouder: Aart-Jan Moerkerke

Gevraagd besluit

1. Geen wensen en bedenkingen bekend te maken aan het Regionaal Beleidsteam van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid inzake het voorliggende Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

Inhoud

Inleiding

Sinds vrijdag 13 maart 2020 wordt via regionale noodverordeningen invulling gegeven aan het voorkomen van de verdere verspreiding van het Covid-19 virus (coronavirus). Deze noodverordeningen worden vastgesteld door de voorzitter van de veiligheidsregio, na een aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, op basis van artikel 7 Wet publieke gezondheid (Wpg) en artikel 39 Wet veiligheidsregio's (Wvr). De inwerkingtreding van artikel 39 Wvr betekent dat de crisisorganisatie van de veiligheidsregio is opgeschaald naar het hoogste regionale niveau: Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP) 4. Bij deze opschaling gaan in de crisissituatie de (nood)bevoegdheden van de burgemeester over naar de voorzitter veiligheidsregio, voor zover dit nodig is om de verdere verspreiding van het coronavirus te voorkomen. De voorzitter veiligheidsregio raadpleegt het Regionaal Beleidsteam (RBT), bestaande uit alle burgemeesters in de veiligheidsregio en de hoofdofficier van justitie, voordat hij gebruikt maakt van deze (nood)bevoegdheden.

Gelet op de duur van de crisis, de onwenselijkheid om voor langere tijd het instrument noodverordening in te zetten en om een meer democratische borging van de ingrijpende maatregelen te realiseren, is de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) opgesteld. De Twm wordt als een nieuwe hoofdstuk verwerkt in de Wet publieke gezondheid (Wpg).

De Twm treedt in werking op 1 december 2020 en vervangt dan de regionale noodverordening. Ook de verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling tussen burgemeester en voorzitter veiligheidsregio wordt gewijzigd, waardoor er in feite geen sprake meer is van een GRIP 4 situatie. De Twm heeft een geldigheidsduur van drie maanden, en kan steeds voor een periode van drie maanden verlengd worden.

De inwerkingtreding van de Twm betekent een verandering in verantwoordelijkheden en bevoegdheden, en daarmee de organisatie en werking van de crisisorganisatie, midden in de coronacrisis. De crisisaanpak binnen de veiligheidsregio in de achterliggende acht maanden kenmerkt zich door een zorgvuldige afstemming, een betrouwbare facilitering, eenduidigheid ten aanzien van de uitleg en inzet van de noodzakelijke maatregelen en daardoor duidelijkheid in bestuurlijk crisistreden. Het is de opgave om deze ervaringen in te zetten bij de uitvoering van de Twm binnen de veiligheidsregio. In dit toepassingskader wordt een voorstel gedaan hoe dit plaatsvindt.

Beoogd effect

Met het voorstel maakt uw raad kenbaar aan de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid geen wensen of bedenkingen te hebben t.a.v. het voorliggende Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

Argumenten

1.1 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden lokale burgemeester

In de Twm blijft artikel 39 Wvr in werking, maar gaan de (nood)bevoegdheden die eerder van de burgemeester aan de voorzitter veiligheidsregio waren overgegaan, weer terug naar de burgemeester. De Twm en de ministeriële regeling vormen het wettelijk kader in de coronacrisis.

Gelet op het feit dat deze (nood)bevoegdheden in de coronacrisis niet meer bij de voorzitter veiligheidsregio zijn belegd en de resterende bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio zijn gebaseerd op de Wet publieke gezondheid, betekent dit dat er in feite geen sprake meer is van een opschalingsniveau GRIP 4. Dit vergt wel een afzonderlijk besluit van de voorzitter veiligheidsregio, op het moment dat de Twm en de ministeriële regeling in werking treden. Het RBT blijft, conform de Twm, wel in dezelfde samenstelling in stand, maar krijgt een andere opgave. De nadruk ligt op regionale afstemming en coördinatie en dit sluit aan bij de gewijzigde verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio.

De Tijdelijke wet geeft de gemeente drie verschillende soorten aanvullende bevoegdheden:

- de burgemeester kan van een aantal nationale coronamaatregelen over groepsvorming, publieke plaatsen en evenementen (artikel 58e, tweede lid, onder a, Wpg) *onthefing* verlenen en daarmee in lokaal maatwerk voorzien;
- de burgemeester krijgt bevoegdheden om de coronamaatregelen te *handhaven* door middel van aanwijzingen, bevelen en lasten onder bestuursdwang of dwangsom; en
- de burgemeester kan in een ministeriële regeling de bevoegdheid krijgen om plaatsen *aan te wijzen* waar bepaalde regels gelden, die in de ministeriële regeling worden gesteld.

Noch de burgemeester (noch het college of de gemeenteraad) kan zelfstandig nieuwe maatregelen introduceren en is dus gehouden aan de maatregelen in de ministeriële regeling. Wel kan de burgemeester gebruik maken van de reguliere bevoegdheden op grond van de Gemeentewet (bijvoorbeeld bij evenementen, horeca, markten, standplaatsen en openbare ruimte), zolang deze niet strijdig zijn met de Twm en/of de ministeriële regelingen. De burgemeester kan deze bevoegdheden bijvoorbeeld inzetten om het aantal personen in drukke gebieden te reguleren, door het afsluiten van wegen, parkeerplaatsen, etc.

De burgemeester legt (regulier) verantwoording af aan de gemeenteraad over de inzet van de bevoegdheden in het kader van de Twm. De burgemeester moet de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders waarborgen. Dit geldt bijvoorbeeld bij de afwegingen om de bevoegdheden in het kader van de Twm in te zetten. Het is belangrijk hierbij wel een goed onderscheid te maken tussen de landelijke (wettelijke) kaders en de lokale ruimte hierin, alsmede duidelijk toe te lichten waar de lokale ruimte zit.

1.2 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden voorzitter veiligheidsregio

De voorzitter veiligheidsregio is voorzitter van het RBT en behoudt de coördinerende rol binnen de regio. Dit betekent dat de voorzitter veiligheidsregio geïnformeerd wordt door de burgemeesters over intergemeentelijke afstemming. Via het RBT bevordert de voorzitter veiligheidsregio de afstemming over de eenduidige inzet van de bevoegdheden door de burgemeesters binnen de veiligheidsregio.

De voorzitter veiligheidsregio is uitsluitend bevoegd tot de uitoefening van de Twm-bevoegdheden van de burgemeester, als de minister van VWS daartoe heeft besloten vanwege dreigende gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis voor de bestrijding van het coronavirus. De minister van VWS zal van

deze mogelijkheid geen gebruik maken als burgemeesters onderling de aanpak goed kunnen afstemmen.

De voorzitter veiligheidsregio blijft ook verantwoordelijk voor de informatievoorziening. Gegevens en inlichtingen over de lokale omstandigheden en de inzet van de Twm-bevoegdheden (nog nader te bepalen in de ministeriële regeling), worden door de burgemeester, via de voorzitter veiligheidsregio, aan de minister van VWS verstrekt.

De voorzitter veiligheidsregio behoudt enkele specifieke bevoegdheden in het kader van de Wet publieke gezondheid, zoals het in isolatie of quarantaine plaatsen van personen en maatregelen gericht op gebouwen, goederen en vervoersmiddelen.

1.3 Positie gemeenteraden

Het doel van de Twm is mede om de lokale democratische legitimiteit te versterken. De Twm bevordert de mogelijkheden tot lokaal debat over de bevoegdheden van de burgemeester, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met het feit dat er landelijke wettelijke kaders zijn en blijven en dat in de ministeriële regeling voorwaarden kunnen worden gesteld. Het gemeentebestuur kan geen aanvullende coronamaatregelen nemen.

In de Twm is expliciet gemaakt dat de burgemeester verantwoording aflegt aan de gemeenteraad conform de reguliere bepalingen in de Gemeentewet. De burgemeester moet de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders waarborgen. De burgemeester moet wethouders de informatie geven over de uitoefening van zijn bevoegdheden die zij nodig hebben voor de uitoefening van de taken van het college.

Ten behoeve van bovenstaande afspraken blijft het verantwoordingsdocument Coronavirus ZHZ de basis voor de informatievoorziening aan de lokale gemeenteraden, aangevuld met lokale gemeentelijke informatie bijeengebracht door de Veiligheidsregio ZHZ.

1.4 Communicatie

Communicatie over de coronamaatregelen is en blijft een belangrijk instrument om inwoners te informeren over genomen maatregelen, genomen besluiten en om gedragsverandering te bewerkstellings. Het regionaal uitgangspunt is om bij communicatie zoveel als mogelijk gezamenlijk op te blijven trekken. Dit bevordert de benodigde eenheid van bestuur in deze coronacrisis, juist rondom communicatie. Lokaal maatwerk en *couleur locale* in specifieke situaties versterken de gezamenlijke communicatieboodschap.

Het regionaal uitgangspunt is dat besluiten in het kader van de Twm-bevoegdheden actief worden gecommuniceerd door het bestuursorgaan dat het besluit neemt waarbij, indien noodzakelijk, aandacht is voor intergemeentelijke afstemming. Indien het besluit door de burgemeester wordt genomen wordt hierover actief gecommuniceerd door de betrokken gemeente. Indien het besluit door de voorzitter veiligheidsregio wordt genomen wordt hierover actief gecommuniceerd door zowel de veiligheidsregio als de betrokken gemeente(n). De bekendmaking en publicatie van het besluit vinden respectievelijk plaats door de betreffende gemeente of de veiligheidsregio (Blad Gemeenschappelijke Regelingen).

1.5 Regionale organisatie

De rol van het RBT en de voorzitter veiligheidsregio zijn reeds beschreven in de vorige hoofdstukken. In het RBT zullen met name de genoemde regionale thema's besproken worden, om zo afstemming en een eenduidige uitvoering van de maatregelen te realiseren. Dit levert een belangrijke bijdrage aan de eenduidigheid van het bestuurlijk crisisoptreden in de veiligheidsregio en daarmee aan het vergroten van het draagvlak in de samenleving voor de noodzakelijke coronamaatregelen, en daarmee de bestrijding van het coronavirus.

De huidige regionale crisisorganisatie met een RBT, een Regionaal Operationeel Team - Corona (ROT-C) en de hieraan gekoppelde regionale secties, heeft veel werk verzet in de achterliggende acht maanden. Deze periode kenmerkte zich door een snelle opeenvolging van steeds andere, landelijke en regionale maatregelen met grote impact op het sociale en economische leven in de regio. Door ook onder deze omstandigheden te blijven zoeken naar afstemming, samenwerking en eenduidige interpretatie en uitvoering van maatregelen, is succesvol invulling gegeven aan het credo van de veiligheidsregio: samen sterker. Het is de gezamenlijke opgave, ondanks de bestuurlijk-juridische veranderingen met de inwerkingtreding van de Twm, deze lijn vol te houden in het vervolg van de coronacrisis.

Met de inwerkingtreding van de Twm per 1 december zal gewerkt worden met een coördinerend RBT (zie hiervoor de tekst onder paragraaf 2.1). De ondersteuning daarvan door de VRZHZ blijft in stand.

Het ROT-C gaat de voorbereiding treffen voor een projectorganisatie Covid-19 met als taak de operationele coördinatie van de (crisis)beheersing rondom Covid-19. Deze projectorganisatie wordt ingericht bij de Veiligheidsregio ZHZ. Bij de voorbereiding van deze projectorganisatie wordt bekeken welke capaciteit en financiën nodig zijn om de regionale taken, die in dit document zijn benoemd, uit te voeren. Daarbij kan beroep worden gedaan op lokale gemeentelijke capaciteit. Verzoeken daarvoor worden tijdig bij de coördinerend gemeentesecretaris ingebracht. Ook worden de afstemmingslijnen met de lokale gemeentelijke organisaties beschreven. Dit om heldere en duidelijke lijnen te creëren. Het streven is om deze projectorganisatie vanaf 18 januari in te zetten. Vooralsnog blijft de huidige capaciteit en takenpakket ondergebracht de VRZHZ.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

n.v.t.

Uitvoering

N.v.t.

Communicatie & participatie

n.v.t.

Duurzaamheid & ecologie

n.v.t.

ICT

n.v.t.

Alle relevante stukken zijn voor u ter inzage gelegd.

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

Bijlagen

1. 201127 Regionaal toepassingskader Twm VRZHZ 1.0.docx

CONCEPT RAADSBESLUIT

Datum: donderdag 10 december 2020

De raad van de gemeente Papendrecht,

gelezen het voorstel van het college van 1 december 2020,

besluit:

1. Geen wensen en bedenkingen bekend te maken aan het Regionaal Beleidsteam van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid inzake het voorliggende Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 10 december 2020,